

UZASADNIENIE

C. S. złożył pozew przeciwko (...) spółce akcyjnej w S. domagając się stwierdzenia nieważności uchwały nr 5 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia (...) S.A. podjętej 4 marca 2022 r. w przedmiocie odwołania członka rady nadzorczej D. N., ewentualnie (na wypadek oddalenia powództwa) domagał się jej uchylecia. W uzasadnieniu powód podał, że Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie pozwanej spółki odwołało D. N. - wybranego kilka minut wcześniej na członka Rady Nadzorczej - bez jakiegokolwiek uzasadnienia, które dawałoby podstawy do przyjęcia, że istnieją podstawy faktyczne i prawne do jego odwołania. Taka uchwała jest w ocenie powoda sprzeczna z ustawą (art. 385 § 3 k.s.h.), bowiem jej skutkiem jest pozbawienie akcjonariuszy mniejszościowych przyznanego im przez ustawę prawa wyboru członków rady nadzorczej w drodze zapewniającej ochronę ich interesów. Niezależnie od tego zaskarżona uchwała jest zdaniem powoda sprzeczna z dobrymi obyczajami i godzi w interes spółki jak i ma na celu pokrzywdzenie powoda jako akcjonariusza.

W odpowiedzi na pozew pozwana (...) spółka akcyjna w S. wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu podała, że przyczyną odwołania D. N. z funkcji członka Rady Nadzorczej był fakt, że w większości spraw sądowych powoda pozostawał on jego pełnomocnikiem, a także był reprezentantem powoda, który doradzał powodowi podczas odbytych w ostatnim czasie walnych zgromadzeń pozwanej spółki. Nadto powód podjął konkurencyjną działalność w stosunku do pozwanej spółki, a zatem powołanie na członka rady nadzorczej D. N. rodzi ryzyko, że będzie on reprezentował interes wyłącznie powoda, natomiast brak reakcji ze strony pozwanej stanowiłby przejaw działania na szkodę spółki.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) spółka akcyjna w S. została zarejestrowana w rejestrze przedsiębiorców 4 lipca 2007 r.

Liczba akcji wszystkich emisji w kapitale zakładowym wynosi 1700.

Głównym przedmiotem działalności spółki jest handel drewnem.

Dowód: odpis pełny z KRS k. 140-147

Na dzień 27 stycznia 2022 r. C. S. pozostawał akcjonariuszem (...) spółki akcyjnej w S. posiadającym 765 akcji.

Dowód: wyciąg z rejestru akcjonariuszy k. 139

27 czerwca 2018 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie (...) S.A. podjęło uchwałę nr 19, w której w pkt 3 zakazano C. S. - ówczesnemu wiceprezesowi zarządu - w czasie wykonywania czynności zarządcy zajmowania się interesami konkurencyjnymi oraz uczestniczenia w spółce konkurencyjnej jako wspólnik spółki cywilnej, spółki osobowej, kapitałowej lub jako członek organu spółki kapitałowej.

Dowód: akt notarialny z 27.06.2018 r. Rep. A nr (...) k. 191-192

5 czerwca 2020 r. zarejestrowana została w rejestrze przedsiębiorców (...) sp. z o.o. w T., której współnikiem jest C. S. posiadający 50% udziałów w kapitale zakładowym tej spółki. C. S. jest prezesem zarządu tej spółki.

Dowód: odpis aktualny z KRS k. 193 - 195

20 sierpnia 2020 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie (...) S.A. poddało pod głosowanie uchwałę nr 9 w przedmiocie zadysponowania kapitałem rezerwowym spółki ponad kwotę minimalną przewidzianą ustawą. Uchwała nie została podjęta, za uchwałę głosowało 765 głosów, przeciw uchwale głosowało 965 głosów.

Dowód: akt notarialny z 20.08.2020 r. Rep. A nr (...) k. 196 - 211

30 września 2020 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie (...) S.A. podjęło uchwałę nr 4 w sprawie przyjęcia rezygnacji C. S. z funkcji członka zarządu spółki i wiceprezesa zarządu spółki z dniem 30 września 2020 r.

Dowód: akt notarialny z 30.09.2020 r. Rep. A nr (...) k. 212 - 218

1 października 2020 r. spółka (...) zawarła z (...) sp. z o.o. w T. umowę agencyjną, na podstawie której spółka (...) (jako agent) zobowiązała się na polecenie spółki (...) (jako zleceniodawcy) do pośredniczenia przy zawieraniu umów zakupu surowca świerkowego.

Umowę w imieniu spółki (...) podpisał prezes zarządu A. R., w imieniu spółki (...).

Dowód: umowa agencyjna k. 131 - 131v

W piśmie z 23 kwietnia 2021 r. (nadanym w urzędzie pocztowym tego samego dnia) C. S. zwrócił się do zarządu spółki P. T. o zwołanie Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia i zamieszczenie w porządku obrad punktu w przedmiocie podjęcia uchwały o wyborze Rady Nadzorczej w drodze głosowania oddzielnymi grupami.

W odpowiedzi spółka (...) w piśmie z 24 maja 2021 r. poinformowała C. S. o zwołaniu zgromadzenia na 30 czerwca 2021 r.

Dowód: pismo z 23.04.2021 r. z potwierdzeniem nadania k. 22 - 23

pismo z 24.05.2021 r. k. 24

30 czerwca 2021 r. w protokole Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia (...) S.A. zapisano, że C. S. wykonując swoje uprawnienia wynikające z art. 385 § 5 k.s.h. i dysponując 765 akcjami utworzył oddzielną grupę (sam jeden) i zgłosił jednocześnie swoją kandydaturę na członka Rady Nadzorczej spółki, a następnie dokonał wyboru samego siebie jako członka Rady Nadzorczej spółki i zarazem oświadczył na podstawie art. 390 § 3 k.s.h., że deleguje C. S. (siebie) do stałego indywidualnego wykonywania czynności nadzorczych nad działalnością spółki.

Dowód: akt notarialny z 30.06.2021 r. Rep. A nr (...) k. 25 - 30, 219 - 229

W piśmie z 5 lipca 2021 r. (doręczonym 13 lipca 2021 r.) C. S. działając jako członek Rady Nadzorczej P. T. powołany 30 czerwca 2021 r. zwrócił się do spółki o wydanie szeregu dokumentów spółki (m.in. finansowych, księgowych, uchwał, umów łączących spółkę z podmiotami trzecimi).

Dowód: pismo z 5.07.2021 r. z potwierdzeniem nadania i odbioru k. 93 - 93v., 152 - 154

W piśmie z 24 sierpnia 2021 r. spółka (...) zawiadomiła o zwołaniu na 15 września 2021 r. Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia podając jednocześnie porządek obrad przewidujący m.in. zmiany w składzie Rady Nadzorczej oraz regulaminie Rady Nadzorczej.

Dowód: zawiadomienie z 24.08.2021 r. k. 42 - 43v

W piśmie z 26 sierpnia 2021 r. (doręczonym 27 sierpnia 2021 r.) C. S. zwrócił się do spółki (...) o przeprowadzenie wyborów na zgromadzeniu wyznaczonym na 15 września 2021 r. do Rady Nadzorczej w drodze głosowania oddzielnymi grupami.

W kolejnym piśmie z 26 sierpnia 2021 r. (doręczonym 27 sierpnia 2021 r.) C. S. zwrócił się do spółki (...) o zrealizowanie żądań zawartych w piśmie z 5 lipca 2021 r.

Dowód: pismo z 26.08.2021 r. z potwierdzeniem odbioru k. 44 - 45v

pismo z 26.08.2021 r. z potwierdzeniem nadania i odbioru k. 94 - 95

W piśmie z 30 sierpnia 2021 r. - stanowiącym odpowiedź na pismo z 26 sierpnia 2021 r. - spółka (...) odmówiła wydania żądanej dokumentacji z uwagi na brak lojalności C. S. w stosunku do spółki i prowadzenie działalności konkurencyjnej.

Dowód: pismo z 30.08.2021 r. k. 35 - 36

W piśmie z 1 września 2021 r. C. S. złożył wniosek do sądu rejestrowego o wszczęcie postępowania przymuszającego wobec spółki (...) w celu wykonania obowiązku ujawnienia zmian w składzie Rady Nadzorczej dokonanych na zgromadzeniu 30 czerwca 2021 r.

W piśmie z 2 września 2021 r. C. S. zwrócił się do P. T. o wydanie dokumentów spółki (m.in. wszelkich umów, w szczególności umów o pracę, uchwał rady nadzorczej, protokołów posiedzeń rady nadzorczej i zarządu, wyciągów z rachunków bankowych spółki) i wezwał do udzielenia wyjaśnień związanych z funkcjonowaniem spółki.

W piśmie z 6 września 2021 r. C. S. złożył do sądu rejestrowego wniosek o nałożenie na prezesa zarządu spółki P. T. A. R. na podstawie art. 594 § 1 pkt 4 k.s.h. kary grzywny.

Dowód: pismo z 2.09.2021 r. k. 31 - 34

wniosek z 1.09.2021 r. z kserokopią książki nadawczej k. 37 - 38

wniosek z 6.09.2021 r. z kserokopią książki nadawczej k. 39 - 41

15 września 2021 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki (...) uchwałą nr 4 odwołało C. S. z funkcji członka Rady Nadzorczej.

C. S. oświadczył, że głosował przeciw uchwale i zgłosił sprzeciw do uchwały.

W piśmie z 1 grudnia 2021 r. (doręczonym 2 grudnia 2021 r.) C. S. złożył wniosek o zwołanie walnego zgromadzenia na 14 stycznia 2022 r. z porządkiem obrad obejmującym zmiany w składzie Rady Nadzorczej, m.in. wybór członków rady w drodze głosowania oddzielnymi grupami.

Dowód: pismo z 1.12.2021 r. z potwierdzeniem nadania i odbioru k. 58 - 59v., 137 - 137v

30 września 2021 r. C. S. złożył w Sądzie Okręgowym w Szczecinie pozew o stwierdzenie nieważności uchwał nr 4, 5 i 6 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia P. T. z 15 września 2021 r., ewentualnie o uchylenie tych uchwał.

Sprawa została zarejestrowana pod sygnaturą VIII GC 542/21.

W piśmie z 22 grudnia 2021 r. C. S. złożył pismo przygotowawcze w tej sprawie.

Dowód: kserokopia pozwu z pełnomocnictwem k. 12 - 19

pismo przygotowawcze z 22.12.2021 r. k. 51-57v

Postępowanie w sprawie VIII GC 542/21 zostało umorzone prawomocnym postanowieniem z 14 czerwca 2022 r. na skutek cofnięcia pozwu przez C. S..

Fakt niesporny

10 grudnia 2021 r. spółka (...) poinformowała akcjonariuszy o etapach przenoszenia rejestru akcjonariuszy (...) S.A. z (...) do (...) S.A. w związku z wypowiedzeniem umowy.

Dowód: pismo z 10.12.2021 r. k. 60

W piśmie z 13 grudnia 2021 r. spółka (...) poinformowała C. S., że nie jest możliwe zwołanie zgromadzenia akcjonariuszy na 14 stycznia 2022 r., bowiem w związku z wypowiedzeniem umowy z (...) S.A. nie jest możliwe wydanie świadectwa rejestrowego stanowiącego podstawę wykonywania uprawnień z akcji na walnym zgromadzeniu. Jednocześnie wskazano, że zwołanie zgromadzenia będzie możliwe po utworzeniu rejestru dla akcjonariuszy przez nowy wybrany do tego podmiot.

Dowód: pismo z 13.12.2021 r. k. 61

C. S. złożył do sądu rejestrowego wnioski o upoważnienie do zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia spółki (...) w celu wyboru Rady Nadzorczej w drodze głosowania oddzielnymi grupami.

Dowód: wniosek z załącznikami k. 79 - 130

W piśmie z 1 lutego 2022 r. zarząd spółki P. T. zawiadomił o zwołaniu Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy na 4 marca 2022 r., załączając porządek obrad, w którym w pkt 6 przewidziano: „**podjęcie uchwał w sprawie zmian w składzie Rady Nadzorczej, w tym poprzez głosowanie grupami w trybie art. 385 § 3 k.s.h.**”.

Dowód: zawiadomienie z 1.02.2022 r. k. 138

4 marca 2022 r. odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie (...) spółki akcyjnej w S..

Obrady otworzył, pod nieobecność przewodniczącego Rady Nadzorczej, adwokat D. S., reprezentujący akcjonariuszy: A. R., T. S., E. R. i J. S. (1). Wyłożono listę obecności, która została podpisana przez obecnych.

Pełnomocnik C. S. adwokat D. N. złożył wniosek o niedokonywanie wyboru komisji skrutacyjnej.

W związku z powyższym podjęta została uchwała nr 1 w sprawie niedokonywania wyboru komisji skrutacyjnej.

Uchwałą nr 2 wybrano przewodniczącego Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia w osobie adwokata D. S..

Przewodniczący zgromadzenia objął przewodnictwo obrad, po czym sprawdził wyłożoną listę obecności i następnie ją podpisał.

Przewodniczący oświadczył, że:

- listę uprawnionych do uczestnictwa w Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu spółki ustalił zgodnie z art. 406 ustawy z dnia 15 września 2000r. Kodeks spółek handlowych (t.j. z Dz.U. z 2020r. poz. 1526 ze zm.),
- do wzięcia udziału w zgromadzeniu uprawnieni są wymienieni w liście obecności akcjonariusze, reprezentujący łącznie 1.700 akcji,
- niniejsze zgromadzenie zostało zwołane zgodnie z art. 399 § 1, art. 401 i art. 402 § 1 Kodeksu spółek handlowych oraz statutem spółki,
- na podstawie wyłożonej podczas obrad listy obecności na zgromadzeniu obecnych jest 5 akcjonariuszy, reprezentujących 1.700 akcji, na które przypada łącznie 1.700 głosów, czyli 100 % kapitału zakładowego - przy ogólnej liczbie akcji 1.700 i przypadających na nie 1.700 głosów, wobec czego zgromadzenie jest zdolne do podejmowania uchwał.

Przewodniczący stwierdził, że zgromadzenie zwołano prawidłowo, jest ważne i zdolne do podejmowania uchwał.

Przewodniczący przedstawił porządek obrad w kształcie wynikającym z zawiadomienia (zawierający m.in. pkt 6. „Podjęcie uchwał w sprawie zmian w składzie Rady Nadzorczej, w tym poprzez głosowanie grupami w trybie art. 385 § 3 k.s.h.”).

Wobec braku uwag do porządku obrad Przewodniczący zaproponował podjęcie uchwały w sprawie zatwierdzenia porządku obrad w kształcie wynikającym z zawiadomienia o zwołaniu Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia ogłoszonego w Monitorze Sądowym i Gospodarczym 8 lutego 2022 roku.

Uchwałą nr 3 Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki zatwierdziło porządek obrad.

Następnie C. S., zgodnie z porządkiem obrad, zgłosił wniosek o głosowanie grupami w trybie art. 385 § 3 k.s.h., a następnie oświadczył, że jako akcjonariusz dysponujący 765 głosami (reprezentujący co najmniej 1/5 kapitału zakładowego) tworzy oddzielną grupę w celu wyboru członka Rady Nadzorczej i zgłosił kandydaturę adwokata D. N. na członka Rady Nadzorczej, krótko uzasadniając to zgłoszenie, po czym adwokat D. N. oświadczył, że wyraża zgodę na kandydowanie.

Akcjonariusz C. S., wykonując swoje uprawnienia wynikające z art. 385 § 5 k.s.h., dysponując 765 akcjami, dokonał wyboru adwokata D. N. na członka Rady Nadzorczej spółki i oświadczył, że na podstawie art. 390 § 2 k.s.h. deleguje adwokata D. N. do stałego i indywidualnego wykonywania czynności nadzorczych nad działalnością spółki i jednocześnie na podstawie art. 390 § 3 k.s.h. wnosi o ustalenie wynagrodzenia dla wybranego członka Rady Nadzorczej spółki.

Następnie Przewodniczący zgromadzenia zaproponował przerwę w obradach zgromadzenia na okres 14 dni, gdyż z informacji uzyskanych od pozostałych akcjonariuszy wynikało, że dzisiejsze zgromadzenie obradować będzie w przedmiocie warunków nabycia przez spółkę akcji C. S. w celu ich umorzenia, natomiast bezpośrednio przed rozpoczęciem obrad zgromadzenia powziął informację od C. S., iż C. S. nie zgadza się na proponowany termin zapłaty za akcje.

Następnie Przewodniczący zaproponował podjęcie uchwały w przedmiocie odwołania adwokata D. N. z funkcji członka Rady Nadzorczej spółki.

D. N. i C. S. wnieśli o odmowę zaprotokołowania wniosku Przewodniczącego o poddanie pod głosowanie uchwały w sprawie odwołania adwokata D. N. ze stanowiska członka Rady Nadzorczej spółki, jako sprzecznej z prawem, tj. z art. 385 § 3 k.s.h.

Uchwałą nr 5 Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki odwołało adwokata D. N. z funkcji członka Rady Nadzorczej.

Przewodniczący stwierdził, że w głosowaniu tajnym nad powyższą uchwałą oddano: ważnych głosów 1700 z 1700 akcji, co stanowi 100 % kapitału zakładowego, łącznie głosów 1700, w tym:

głosów „za” - 935,

głosów „przeciw” - 765,

głosów „wstrzymujących się” - 0 (zero).

Przewodniczący Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia stwierdził, że powyższa uchwała została podjęta.

C. S. oświadczył, że głosował przeciw uchwale i zgłosił sprzeciw do uchwały, gdyż podjęcie powyższej uchwały jest sprzeczne z porządkiem obrad i narusza przepisy prawa (art. 385 k.s.h.) oraz jego interesy jako akcjonariusza spółki, albowiem w sposób jawny i bezprawny jest on pozbawiony możliwości wykonywania nadzoru nad spółką.

Dowód: akt notarialny z 4.03.2022 r. Rep. A nr (...) k. 132 – 136

11 kwietnia 2022 r. odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie (...) spółki akcyjnej w S..

Obrady otworzył, pod nieobecność przewodniczącego Rady Nadzorczej, adwokat D. S.. Podjęta została uchwała nr 1 w sprawie niedokonywania wyboru komisji skrutacyjnej.

Następnie uchwałą nr 2 wybrano przewodniczącego Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia w osobie adwokata D. S..

Przewodniczący stwierdził, że zgromadzenie zwołano prawidłowo, jest ważne i zdolne do podejmowania uchwał, na zgromadzeniu reprezentowane jest 100% kapitału zakładowego spółki, tj. 1700 akcji, co daje 1700 głosów.

Przewodniczący przedstawił porządek obrad, uchwałą nr 3 Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie zatwierdziło porządek obrad.

Następnie Przewodniczący zgodnie z porządkiem obrad - realizując pkt 7 porządku obrad - stwierdził, że Rada Nadzorcza spółki liczy 3 członków.

C. S. jako akcjonariusz dysponujący 765 głosami oświadczył, że zgodnie z art. 385 § 3 k.s.h. i porządkiem obrad wybór członków Rady Nadzorczej następuje w drodze głosowania oddzielnymi grupami, tworzy więc grupę celem wyboru jednego członka Rady Nadzorczej.

Przewodniczący stwierdził, że utworzona przez akcjonariusza C. S. grupa jest zdolna do wyboru jednego członka Rady Nadzorczej.

C. S. dokonał wyboru adwokata D. N. na członka Rady Nadzorczej i oświadczył, że na podstawie art. 390 § 2 k.s.h. deleguje adwokata D. N. do stałego i indywidualnego wykonywania czynności nadzorczych nad działalnością spółki i jednocześnie na podstawie art. 390 § 3 k.s.h. wnosi o ustalenie wynagrodzenia dla wybranego członka Rady Nadzorczej spółki.

Następnie radca prawny R. W. działający w imieniu akcjonariuszy E. R. i A. R. - reprezentujących łącznie 765 akcji - oświadczył, że jego mocodawcy również tworzą grupę celem wyboru jednego członka Rady Nadzorczej.

Przewodniczący stwierdził, że utworzona przez akcjonariuszy grupa jest zdolna do wyboru jednego członka Rady Nadzorczej.

Radca prawny R. W. działający w imieniu akcjonariuszy dokonał wyboru S. D. na członka Rady Nadzorczej.

W związku z tym, że więcej grup nie utworzono, a jeden mandat w składzie Rady Nadzorczej pozostał nieobsadzony, podjęto uchwałą nr 4 o powołaniu członka Rady Nadzorczej w osobie J. S. (1).

Przewodniczący oświadczył, że wnosi o podjęcie uchwały o odwołanie członka Rady Nadzorczej D. N. oraz uzasadnił ten wniosek w następujący sposób:

„Pan C. S. jest współnikiem posiadającym 50% udziału w kapitale zakładowym spółki (...) spółka z o.o. z siedzibą w T. oraz pełni funkcję Prezesa zarządu tej spółki, której (...) pokrywa się w części zakresem działalności spółki (...) S.A. z siedzibą w S.. Obie spółki są zatem spółkami konkurencyjnymi na jednym rynku. Jest to informacja o tyle ważna, że w oparciu o art. 390 § 3 k.s.h. członków rady nadzorczej, delegowanych do stałego, indywidualnego wykonywania nadzoru, obejmuje ustawowy zakaz konkurencji, o którym mowa w art. 380 § 1 k.s.h. Zgodnie z nim członek organu nie może bez zgody spółki zajmować interesami konkurencyjnymi ani też uczestniczyć w spółce konkurencyjnej jako współnik spółki cywilnej, spółki osobowej lub jako członek organu spółki kapitałowej, bądź uczestniczyć w innej konkurencyjnej osobie prawnej jako członek organu. Zakaz ten obejmuje także udział w konkurencyjnej spółce kapitałowej, w przypadku posiadania w niej przez członka organu co najmniej 10% udziałów albo akcji bądź prawa do powołania co najmniej jednego członka zarządu. Naruszenie przez członka zarządu zakazu konkurencji może

rodzić przede wszystkim jego odpowiedzialność odszkodowawczą wobec spółki (art. 293 k.s.h.), jak również może być podstawą do pociągnięcia go do odpowiedzialności organizacyjnej (tzn. odwołania z pełnionej funkcji), a nawet karnej w przypadku wyrządzenia spółce znacznej szkody majątkowej (art. 296 k.k.). W tej sytuacji, jeśli spółka nie wyraziła zgody na zajmowanie się przez Pana S. działalnością konkurencyjną, najbardziej realnymi i możliwymi do spełnienia działaniami wydają się być czynności zmierzające do odwołania przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki (...) z funkcji członka Rady Nadzorczej w związku z naruszeniem przez niego zakazu konkurencji wobec brzmienia przepisu art. 390 § 3 k.s.h. w zw. z art. 380 § 1 k.s.h. Reprezentant Pana S. – adw. D. N. towarzyszył Panu S. i doradzał mu podczas odbytych w ostatnim czasie Zgromadzeniach Akcjonariuszy. Bezsporne zatem pozostaje czyje interesy miałby reprezentować pełniąc funkcję członka Rady Nadzorczej (...) S.A. Jasnym pozostaje fakt, że akcjonariusz S., wskutek oporu pozostałych akcjonariuszy Spółki wobec wykonywania przez niego, jako działającego konkurencyjnie, na szkodę Spółki, indywidualnej, rzekomej kontroli jej działalności, próbuje uzyskać dostęp poprzez osobę adwokata N. do danych handlowych Spółki pod egidą konieczności weryfikacji postępowania Zarządu Spółki”.

Uchwałą nr 5 Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki odwołało adwokata D. N. z funkcji członka Rady Nadzorczej.

Przewodniczący stwierdził, że w głosowaniu tajnym nad powyższą uchwałą oddano 1700 głosów, co stanowi 100 % kapitału zakładowego, w tym:

głosów „za” - 935,

głosów „przeciw” - 765,

głosów „wstrzymujących się” - 0 (zero).

Przewodniczący Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia stwierdził, że powyższa uchwała została podjęta.

D. N. jako pełnomocnik C. S. zgłosił sprzeciw przeciwko powyższej uchwale.

D. N. oświadczył ponadto, że nie prowadzi jakiegokolwiek działalności konkurencyjnej związanej z przemysłem drzewnym.

Fakty niesporne: nadto akt notarialny z 11.04.2022 r. Rep. A nr (...)

- załącznik do zażalenia na postanowienie w przedmiocie udzielenia zabezpieczenia

C. S. złożył pozew o stwierdzenie nieważności ewentualnie uchylenie uchwały nr (...) Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia (...) S.A. w S. z 11 kwietnia 2022 r. w sprawie odwołania członka Rady Nadzorczej D. N..

Sprawa prowadzona jest przez Sąd Okręgowy w Szczecinie pod sygnaturą VIII GC 213/22.

Fakt niesporny

Ponadto C. S. wniósł przeciwko (...) S.A. w S. pozew o stwierdzenie nieważności (ewentualnie uchylenie) uchwał Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z 27 maja 2022 r.: nr (...) w sprawie odwołania wszystkich członków Rady Nadzorczej oraz nr (...) w sprawie powołania J. S. (1) do Rady Nadzorczej. Sprawa prowadzona jest przez Sąd Okręgowy w Szczecinie pod sygnaturą VIII GC 275/22.

Fakt niesporny

Sąd zważył, co następuje:

Powód wniósł o stwierdzenie nieważności uchwały nr 5 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia spółki (...) w S., podjętej 4 marca 2022 r., ewentualnie o uchylenie powyższej uchwały.

W świetle art. 187 § 1 pkt 1 k.p.c. dopuszczalne jest żądanie sformułowane w sposób ewentualny, przy czym Sąd orzeka o żądaniu ewentualnym tylko wtedy, gdy oddali żądanie zgłoszone na pierwszym miejscu, jeśli natomiast uwzględni żądanie postawione w pierwszej kolejności, to o żądaniu ewentualnym nie orzeka w ogóle.

Na wstępie wyjaśnienia wymaga, że powództwo w niniejszej sprawie poprzez stwierdzenie bądź uchylenie uchwały z 4 marca 2022 r. ma zmierzać do przesądzenia czy D. N. był członkiem Rady Nadzorczej w okresie 4 marca 2022 r. – 11 kwietnia 2022 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie (...) S.A., które odbyło się 11 kwietnia 2022 r. (w toku niniejszej sprawy) zgodnie z porządkiem obrad dokonało bowiem wyboru dwóch członków Rady Nadzorczej w drodze głosowania oddzielnymi grupami, tym samym stosownie do art. 385 § 8 k.s.h. przedterminowo wygasły mandaty wszystkich dotychczasowych członków Rady Nadzorczej, w tym sporny w niniejszym procesie mandat D. N. powołanego 4 marca 2022 r. (sprawa niniejsza dotyczy stwierdzenia nieważności ewentualnie uchylenia uchwały odwołującej D. N. - powołanego 4 marca 2022 r. - z Rady Nadzorczej). Powyższe zostało wyjaśnione na rozprawie 13 stycznia 2022 r.

Powództwo niniejsze nie zmierza zatem do przesądzenia czy aktualnie D. N. jest członkiem Rady Nadzorczej pozwanej spółki, jego członkostwo w Radzie Nadzorczej po dniu 11 kwietnia 2022 r. oraz obecnie jest bowiem przedmiotem kolejnych wytaczanych przez powoda procesów sądowych.

W pierwszej kolejności należy rozważyć zasadność żądania powoda zgłoszonego na pierwszym miejscu tj. żądania stwierdzenia nieważności uchwały nr 5.

Zgodnie z art. 425 § 1 k.s.h. osobom lub organom spółki, wymienionym w art. 422 § 2 k.s.h., przysługuje prawo do wytoczenia przeciwko spółce powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały walnego zgromadzenia sprzecznej z ustawą.

Natomiast stosownie do art. 422 § 2 k.s.h.:

Prawo do wytoczenia powództwa o uchylenie uchwały przysługuje:

- 1) zarządowi, radzie nadzorczej, komisji rewizyjnej oraz poszczególnym członkom tych organów;
- 2) akcjonariuszowi, który głosował przeciwko uchwale, a po jej powzięciu zażądał zaprotokołowania sprzeciwu, wymóg głosowania nie dotyczy akcji niemej;
- 3) akcjonariuszowi bezzasadnie niedopuszczonemu do udziału w walnym zgromadzeniu;
- 4) akcjonariuszom, którzy nie byli obecni na walnym zgromadzeniu, jedynie w przypadku wadliwego zwołania walnego zgromadzenia lub też powzięcia uchwały w sprawie nieobjętej porządkiem obrad.

Między stronami nie ma sporu co do tego, że zachodzą przesłanki uzasadniające legitymację czynną powoda zgodnie z art. 425 § 1 k.s.h., ponieważ powód będąc akcjonariuszem spółki głosował przeciwko uchwale, a po jej powzięciu zgłosił sprzeciw.

Nie budzi też wątpliwości fakt wniesienia pozwu w terminie określonym w art. 425 § 2 k.s.h., zgodnie z którym prawo do wniesienia powództwa wygasa z upływem sześciu miesięcy od dnia, w którym uprawniony powziął wiadomość o uchwale, nie później jednak niż z upływem dwóch lat od dnia powzięcia uchwały.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie pozwanej spółki odbyło się 4 marca 2022 r., pozew został złożony 10 marca 2022 r., a więc z zachowaniem terminu z art. 425 § 2 k.s.h.

Zgodnie z art. 425 § 1 k.s.h. można żądać stwierdzenia nieważności uchwały walnego zgromadzenia sprzecznej z ustawą.

W orzecznictwie podnosi się, że sprzeczność z prawem może odnosić się do samej treści uchwały, jak i do sposobu zwoływania i obradowania zgromadzenia oraz trybu podejmowania uchwał [por. wyrok SN z 9 września 2010 r., I CSK 530/09, LEX 672663]. W rozpoznawanej sprawie powód upatruje podstaw nieważności uchwały w jej treści, zdaniem powoda pozostaje bowiem ona sprzeczna z art. 385 § 3 k.s.h., pozbawia bowiem powoda prawa realizacji uprawnienia do powołania członka rady nadzorczej w drodze głosowania oddzielnymi grupami.

Przypomnieć trzeba, że zaskarżoną uchwałą, podjętą w głosowaniu tajnym, odwołano D. N. - którego powód na tym samym zgromadzeniu powołał do Rady Nadzorczej w drodze głosowania oddzielnymi grupami - z funkcji członka Rady Nadzorczej pozwanej spółki.

Wyjaśnienia wymaga, że uregulowany w art. 385 § 3-9 k.s.h. wybór rady nadzorczej oddzielnymi grupami ma przede wszystkim na celu ochronę interesów akcjonariuszy mniejszościowych, poprzez umożliwienie im wprowadzenia ich przedstawicieli do rady nadzorczej. Przeprowadzenia wyborów w tym trybie może żądać akcjonariusz reprezentujący co najmniej 1/5 kapitału zakładowego niezależnie od tego, czy powoływanie i odwoływanie członków rady nadzorczej odbywa się na zasadach ustawowych, czy też statut spółki zawiera odmienne regulacje w tym względzie.

Powód C. S. - co nie było przedmiotem sporu - dysponuje akcjami w ilości, która pozwala na zastosowanie trybu z art. 385 k.s.h.

Dla jasności dalszego wyводу przytoczyć należy w tym miejscu pełne brzmienie art. 385 k.s.h.:

§ 1. Rada nadzorcza składa się co najmniej z trzech, a w spółkach publicznych co najmniej z pięciu członków, powoływanych i odwoływanych przez walne zgromadzenie.

§ 2. Statut może przewidywać inny sposób powoływania lub odwoływania członków rady nadzorczej.

§ 3. Na wniosek akcjonariuszy, reprezentujących co najmniej jedną piątą kapitału zakładowego, wybór rady nadzorczej powinien być dokonany przez najbliższe walne zgromadzenie w drodze głosowania oddzielnymi grupami, nawet gdy statut przewiduje inny sposób powołania rady nadzorczej.

§ 4. Jeżeli w skład rady nadzorczej wchodzi osoba, powołana przez podmiot określony w odrębnej ustawie, wyborowi podlegają jedynie pozostali członkowie rady nadzorczej.

§ 5. Osoby reprezentujące na walnym zgromadzeniu tę część akcji, która przypada z podziału ogólnej liczby reprezentowanych akcji przez liczbę członków rady, mogą utworzyć oddzielną grupę celem wyboru jednego członka rady, nie biorą jednak udziału w wyborze pozostałych członków.

§ 6. Mandaty w radzie nadzorczej nieobsadzone przez odpowiednią grupę akcjonariuszy, utworzoną zgodnie z § 5, obsadza się w drodze głosowania, w którym uczestniczą wszyscy akcjonariusze, których głosy nie zostały oddane przy wyborze członków rady nadzorczej, wybieranych w drodze głosowania oddzielnymi grupami.

§ 7. Jeżeli na walnym zgromadzeniu, o którym mowa w § 3, nie dojdzie do utworzenia co najmniej jednej grupy zdolnej do wyboru członka rady nadzorczej, nie dokonuje się wyborów.

§ 8. Z chwilą dokonania wyboru co najmniej jednego członka rady nadzorczej zgodnie z przepisami § 3-7, wygasają przedterminowo mandaty wszystkich dotychczasowych członków rady nadzorczej, z wyjątkiem osób, o których mowa w § 4.

§ 9. W głosowaniu określonym w § 3 i § 6 każdej akcji przysługuje tylko jeden głos bez przywilejów lub ograniczeń, z uwzględnieniem art. 353 § 3.

Jak wynika z uzasadnienia pozwu powód uważa, że zaskarżona uchwała odwołująca D. N. z Rady Nadzorczej jest sprzeczna z art. 385 § 3 k.s.h., ponieważ poprzez jej podjęcie powód został pozbawiony posiadania swojego przedstawiciela w organie nadzoru.

Dla poparcia swojego stanowiska powód przytoczył wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 2008 r. wydany w sprawie II CSK 304/08, w którym Sąd Najwyższy wskazał, że uchwała walnego zgromadzenia spółki akcyjnej o usunięciu z porządku obrad, przewidzianego tym porządkiem - na wniosek akcjonariuszy reprezentujących co najmniej jedną piątą kapitału zakładowego - wyboru członków rady nadzorczej w drodze głosowania oddzielnymi grupami, jest sprzeczna z ustawą (art. 385 § 3 k.s.h.).

Stan faktyczny sprawy niniejszej przedstawia się jednak inaczej, w szczególności na zgromadzeniu z 4 marca 2022 r. nie doszło do usunięcia z porządku obrad wyboru członków Rady Nadzorczej pozwanej spółki w drodze głosowania oddzielnymi grupami. Prawo powoda do dokonania wyboru w tym trybie zostało w pełni zachowane, powód z tego prawa skorzystał i dokonał wyboru D. N..

Dopiero po dokonaniu tego wyboru - a samego aktu wyboru pozwana spółka nie kwestionuje - podjęta została kolejna uchwała w przedmiocie odwołania z Rady Nadzorczej dopiero co powołanego D. N..

Zauważyć w tym względzie trzeba, że walne zgromadzenie, a także inny kompetentny organ, mogą odwołać członka rady bez wskazywania powodów (art. 370 w zw. z art. 386 § 2 k.s.h.). Walne zgromadzenie spółki akcyjnej uprawnione jest m.in. do odwołania członków rady nadzorczej wybranych grupami [por. wyrok Sądu Najwyższego z 24 listopada 2004 r. w sprawie II CK 210/04].

Taka sytuacja wystąpiła w rozpoznawanej sprawie, najpierw doszło do powołania, a następnie do odwołania członka Rady Nadzorczej pozwanej spółki.

W istocie powód niewłaściwie utożsamia brak podstaw do odwołania D. N. z funkcji członka Rady Nadzorczej z naruszeniem wynikającego z art. 385 § 3 k.s.h. prawa powoda jako akcjonariusza do wyboru członka Rady Nadzorczej w drodze głosowania oddzielnymi grupami. Jak już wskazano walne zgromadzenie jest uprawnione do odwoływania członków rady nadzorczej i skorzystanie z tego uprawnienia - nawet jeśli brak ku temu podstaw faktycznych - nie stanowi naruszenia art. 385 § 3 k.s.h. w rozumieniu art. 425 § 1 k.s.h.

Mając na uwadze powyższe zgłoszone na pierwszym miejscu żądanie powoda o stwierdzenie nieważności uchwały, mające podstawę prawną w art. 425 § 1 k.s.h., jako bezzasadne podlegało oddaleniu.

Powód jest zatem stroną przegrywającą sprawę o stwierdzenie nieważności uchwały, tym samym na rzecz pozwanej - zgodnie z wnioskiem złożonym w odpowiedzi na pozew - zasądzono koszty procesu, na które składa się wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika reprezentującego pozwaną w wysokości 1.080 zł (rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r. - § 8 ust. 1 pkt 22) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

Wobec oddalenia żądania zgłoszonego na pierwszym miejscu należy poddać ocenie żądanie ewentualne o uchylenie zaskarżonej uchwały.

Podstawę prawną tego żądania stanowi art. 422 § 1 k.s.h., według którego uchwała sprzeczna ze statutem bądź dobrymi obyczajami i godząca w interes spółki lub mająca na celu pokrzywdzenie akcjonariusza może być zaskarżona w drodze wytoczonego przeciwko spółce powództwa o uchylenie uchwały.

Podobnie jak w przypadku żądania stwierdzenia nieważności uchwały tak i w tym przypadku nie ma sporu co do tego, że zachodzą przesłanki uzasadniające legitymację czynną powoda zgodnie z art. 422 § 2 k.s.h. (powód jest akcjonariuszem spółki, głosował przeciwko uchwale i zgłosił sprzeciw).

Nie budzi też wątpliwości fakt wniesienia pozwu w terminie określonym w art. 424 § 1 k.s.h., zgodnie z którym powództwo o uchylenie uchwały walnego zgromadzenia należy wnieść w terminie miesiąca od dnia otrzymania wiadomości o uchwale, nie później jednak niż w terminie sześciu miesięcy od dnia powzięcia uchwały. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie pozwanej spółki odbyło się 4 marca 2022 r., pozew został złożony 10 marca 2022 r., a więc z zachowaniem terminu z art. 424 § 2 k.s.h.

W doktrynie i orzecznictwie na tle art. 422 § 1 k.s.h. podkreśla się, że dla uchylenia uchwały konieczne jest wystąpienie w odniesieniu do niej łącznie co najmniej dwóch przesłanek wadliwości, w jednej z następujących konfiguracji:

- 1) sprzeczność ze statutem oraz godzenie w interes spółki,
- 2) sprzeczność ze statutem oraz cel uchwały w postaci pokrzywdzenia akcjonariusza,
- 3) sprzeczność z dobrymi obyczajami oraz godzenie w interes spółki,
- 4) sprzeczność z dobrymi obyczajami oraz cel uchwały w postaci pokrzywdzenia akcjonariusza

[por. Z. J. (red.), Kodeks spółek handlowych. Komentarz. Wyd. 4, W. 2022 oraz powołane tam orzecznictwo i piśmiennictwo: wyr. SN z 13.5.2004 r., V CK 452/03, OSNC 2005, Nr 5, poz. 89; wyr. SA w Krakowie z 15.11.2012 r., I ACa 1036/12, L.; J. S., w: S. S. i in., KSH. Komentarz, t. 3, 2008, s. 1240– (...); J. F., w: W. P., KSH. Komentarz, 2008, s. 851; A. K., KSH. Komentarz, t. 2, 2005, s. 650–651; W. P., w: J.A. S., KSH. Komentarz, 2015, art. 422; w tym kierunku też A. S., w: (...), t. 19, 2006, s. 254–255, oraz na podstawie analogicznego do art. 422 § 1 KSH, odnoszącego się do uchylenia uchwały zgromadzenia wspólników art. 249 KSH, W. P., w: W. P., KSH. Komentarz, 2008, s. 473; R. P., Spółka z o.o., 2006, s. 461–462; A. K., Spółka z o.o., 2009, s. 765–766].

W rozpoznawanej sprawie powód wykazał, że zaskarżona uchwała jest sprzeczna z dobrymi obyczajami oraz wykazał cel uchwały w postaci pokrzywdzenia powoda jako akcjonariusza.

Pojęcie dobrych obyczajów jest generalną klauzulą opartą na kryterium ocennym zaczerpniętym z zasad powszechnej obyczajowości. Przez dobre obyczaje należy rozumieć takie zachowania, które wpływają pozytywnie na funkcjonowanie spółki i otoczenie „gospodarcze”, a są z pewnością związane z przestrzeganiem uczciwości „kupieckiej” przy prowadzeniu działalności gospodarczej. Dobre obyczaje możemy wiązać także z tzw. dobrymi praktykami. Określone zachowania mogą mieścić się co prawda w granicach prawa, jednak mogą wykraczać poza dobre obyczaje. Chodzi więc o przyzwoite postępowanie, które uwzględnia w odpowiednim stopniu różne interesy służące wszystkim w spółce.

W orzecznictwie przyjmuje się, że „(...) pojęcie dobrych obyczajów odnosi się nie tylko do uczciwości kupieckiej skierowanej na zewnątrz funkcjonowania spółki (w stosunku do innych uczestników obrotu gospodarczego), ale przede wszystkim do stosunków wewnętrznych w spółce, w tym relacji pomiędzy wspólnikami. Przemawia to zatem do sięgania do kryteriów moralnych obowiązujących nie tylko pomiędzy przedsiębiorcami, ale także panujących w społeczeństwie, w tym ogólnej normy przyzwoitego zachowania” [por. wyrok SA w Poznaniu z 9 grudnia 2016 r., I ACa 626/16, LEX nr 2233041].

Z kolei pokrzywdzenie akcjonariusza będzie miało miejsce, gdy w wyniku uchwał jego pozycja w spółce zmniejsza się, co może wiązać się z pogorszeniem jego sytuacji udziałowej bądź osobistej. Może polegać na odebraniu praw lub zwiększeniu obowiązków. Pokrzywdzenie wspólnika to nie tylko powstanie szkody w jego majątku, może być również odnoszone do jego pozycji, dobrego imienia, naruszenia zasady równouprawnienia. Pokrzywdzenie akcjonariusza oznacza jakąś jego „krzywdę” rozumianą w aspekcie majątkowym (szkoda) lub osobistym (krzywda).

Jak już wspomniano walne zgromadzenie spółki akcyjnej jest uprawnione do odwołania członków rady nadzorczej wybranych grupami. W orzecznictwie wskazuje się, że ochrona praw mniejszości akcjonariuszy (której służy instytucja

wyboru grupowego) nie może doprowadzić do sytuacji, w której wybrany w ten sposób członek rady nadzorczej byłby nieusuwalny z woli z większości akcjonariuszy pomimo nienależytego wykonywania przez niego obowiązków. Prawo odwołania przysługujące walnemu zgromadzeniu w stosunku do członków rady nadzorczej wybranych przez grupę uzasadnione jest potraktowaniem wyboru grupowego jako szczególnego trybu wyboru przez walne zgromadzenie. Wykładnia ta - jak trafnie podnosi się w literaturze przedmiotu - nie prowadzi do eliminacji uprawnienia mniejszości, bowiem nie zamyka drogi do żądania przeprowadzenia ponownego wyboru grupowego na najbliższym walnym zgromadzeniu [por. wyrok Sądu Najwyższego z 24 listopada 2004 r., II CK 210/04].

Taka też sytuacja miała miejsce w rozpoznawanej sprawie. Zarazem wystąpiły jednak szczególne okoliczności, które spowodowały, że uchwała z 4 marca 2022 r. o odwołaniu D. N. jest sprzeczna z dobrymi obyczajami. W rozpoznawanej sprawie nowo powołany członek Rady Nadzorczej D. N. został bowiem odwołany bez żadnego uzasadnienia, tego samego dnia, na tym samym walnym zgromadzeniu, na którym został wybrany do Rady Nadzorczej w trybie głosowania grupami.

W orzecznictwie znane są przykłady uznania przez Sąd za naruszające dobre obyczaje takich działań, kiedy odwołanie funkcjonariusza wybranego przez grupę mniejszości zostało dokonane w dzień po powołaniu - taki stan rzeczy rozważał Sąd Apelacyjny w Warszawie wyroku z 8 lutego 2005 r. [I ACa 471/05, niepublikowany]. W rozpoznawanej sprawie sytuacja jest jeszcze bardziej jaskrawa, D. N. został bowiem odwołany tego samego dnia, dosłownie kilka chwil po powołaniu, na tym samym walnym zgromadzeniu. Takie zachowanie w ocenie Sądu rażąco narusza dobre obyczaje, tym bardziej, że nie podano żadnego uzasadnienia dla odwołania D. N..

Zaakcentować należy, że walne zgromadzenie wprawdzie posiada uprawnienie do odwołania członka rady nadzorczej w każdym czasie, niemniej dotyczy to sytuacji, w której istnieją ku temu uzasadnione podstawy pozwalające na ustalenie, że członek rady nadzorczej sprawuje bądź będzie sprawować tę funkcję w sposób nienależyty. Wobec braku jakiegokolwiek uzasadnienia podczas walnego zgromadzenia uchwały odwołującej D. N. przyjęć trzeba, że taka sytuacja wobec niego nie wystąpiła, tym samym uchwała odwołująca go bez wskazania ku temu jakichkolwiek podstaw godzi w dobre obyczaje.

Zarazem podjęta uchwała miała na celu pokrzywdzenie powoda jako akcjonariusza - jak już bowiem wskazano - pokrzywdzenie akcjonariusza może polegać na odebraniu mu jego praw. Zaskarżona uchwała pozbawia powoda prawa do wybrania członka Rady Nadzorczej pozwanej spółki w trybie głosowania oddzielnymi grupami, zaś prawo to wynika z art. 385 § 3 k.s.h. C. S. posiada wymaganą liczbę akcji, aby utworzyć osobną grupę i tym samym może desygnować do Rady Nadzorczej pozwanej wybraną przez siebie osobę, o ile tylko osoba ta będzie spełniała ustawowe przesłanki. Członkami rady nadzorczej mogą być bowiem:

- osoby fizyczne posiadające pełną zdolność do czynności prawnych (art. 18 § 1 k.s.h.),
- które nie popełniły żadnego z przestępstw określonych w art. 18 § 2 k.s.h.,
- które nie prowadzą działalności konkurencyjnej [art. 390 § 3 (zdanie ostatnie) k.s.h. w zw. z art. 380 k.s.h.].

Pojęcie „prowadzenia działalności konkurencyjnej”, rozwinięte w art. 380 k.s.h., oznacza przy tym, że wybrany w trybie głosowania oddzielnymi grupami członek rady nadzorczej nie może zajmować się interesami konkurencyjnymi ani też uczestniczyć w spółce konkurencyjnej jako wspólnik spółki cywilnej, spółki osobowej lub jako członek organu spółki kapitałowej bądź uczestniczyć w innej konkurencyjnej osobie prawnej jako członek organu; zakaz ten obejmuje także udział w konkurencyjnej spółce kapitałowej, w przypadku posiadania w niej przez członka zarządu co najmniej 10% udziałów albo akcji bądź prawa do powołania co najmniej jednego członka zarządu.

Podczas walnego zgromadzenia, które miało miejsce 4 marca 2022 r., nie podano żadnych podstaw odwołania D. N. z Rady Nadzorczej, inaczej niż na kolejnym zgromadzeniu, które miało miejsce 11 kwietnia 2022 r., podczas którego powód ponownie powołał D. N. do Rady Nadzorczej w trybie głosowania oddzielnymi grupami, a następnie podjęta została uchwała odwołująca D. N. z tej funkcji (zaskarżona w osobnym procesie). W toku niniejszego procesu pozwana

spółka wnosząc o oddalenie powództwa w istocie powoływała się na tożsame argumenty, które przytoczone zostały na walnym zgromadzeniu z 11 kwietnia 2022 r. dla odwołania D. N. z Rady Nadzorczej, ponownie powołanego 11 kwietnia 2022 r.

Zasadniczym argumentem, który zdaniem pozwanej miałyby przemawiać za oddaleniem powództwa w niniejszej sprawie jest fakt, że powód powołał do Rady Nadzorczej swojego pełnomocnika, który - jak wskazuje pozwana - reprezentuje powoda „w większości spraw”, co więcej pełnomocnik ten towarzyszy powodowi i doradza mu podczas odbytych w ostatnim czasie walnych zgromadzeń pozwanej. Dalej pozwana wskazała w odpowiedzi na pozew, odnosząc się do osoby D. N., że jej zdaniem „[...]bezsporne zatem pozostaje, czyje interes miałyby reprezentować, pełniąc funkcję członka rady nadzorczej pozwanej. Jasnym pozostaje fakt, że powód, wskutek oporu pozostałych akcjonariuszy pozwanej wobec wykonywania przez powoda, jako działającego konkurencyjnie, na szkodę pozwanej, indywidualnej, rzekomej kontroli działalności, próbuje uzyskać dostęp poprzez osobę adwokata N. do danych handlowych spółki pod egidą konieczności weryfikacji postępowań zarządu pozwanej” [por. odpowiedź na pozew karta 178].

Analogiczna argumentacja została przytoczona podczas walnego zgromadzenia z 11 kwietnia 2022 r., co odnotowano w protokole tego zgromadzenia.

Ponadto pozwana spółka w odpowiedzi na pozew przytoczyła istniejący konflikt między powodem C. S. i pozostałymi akcjonariuszami pozwanej spółki podkreślając, że powód pełniąc funkcję wiceprezesa zarządu pozwanej zaczął podejmować działania dla niej niekorzystne, najpierw próbując wymóc na pozostałych wspólnikach podwyższenie wysokości dywidendy do maksymalnej możliwej wysokości, a następnie mimo zakazu prowadzenia działalności konkurencyjnej podjął taką działalność, zakładając konkurencyjną spółkę działającą na tym samym rynku co pozwana (... sp. z o.o. w S.).

Z powyższego pozwana wywodzi, że D. N. prowadzi działalność konkurencyjną w stosunku do pozwanej spółki w rozumieniu art. 390 § 3 (zdanie ostatnie) k.s.h. w zw. z art. 380 k.s.h.

Wobec takiego stanowiska pozwanej rozważenia wymaga, czy desygnowany przez powoda członek Rady Nadzorczej D. N. jest osobą prowadzącą działalność konkurencyjną wobec pozwanej spółki w rozumieniu wskazanych wyżej przepisów.

Pozwana argumentuje, że pojęcie interesu konkurencyjnego należy rozumieć szeroko. W szczególności dla poparcia swoich racji pozwana powołała stanowisko przedstawione przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 lipca 2014 r. wydanym w sprawie II CSK 627/13. W uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd Najwyższy wskazał, że pojęcie interesu konkurencyjnego obejmuje zawarcie przez członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z podmiotem konkurencyjnym pozornej umowy o świadczenie usług (art. 211 k.s.h.). W szczególności Sąd Najwyższy argumentował, że zakaz zajmowania się bez zgody spółki interesami konkurencyjnymi o jakim mowa w art. 211 § 1 k.s.h. dotyczy wykonywania przez członka zarządu konkurencyjnej działalności gospodarczej (co dotyczy odpowiednio członka rady nadzorczej powołanego w trybie głosowania oddzielnymi grupami), ale pojęcie „interesu konkurencyjnego” należy interpretować szeroko. Sąd Najwyższy powołując się na poglądy doktryny podkreślił, że jako taki interes należy zakwalifikować nie tylko wykonywanie pracy lub usług na rzecz podmiotu prowadzącego działalność konkurencyjną, ale także takie zachowania członka organu, które mogą niekorzystnie wpływać na sytuację majątkową spółki - ułatwianie podmiotowi konkurencyjnemu prowadzenia działalności gospodarczej, doradzanie, dostarczanie towarów, udzielanie kredytów, przekazywanie informacji o kontrahentach spółki czy metodach produkcji, a więc dokonanie czynności na rzecz innego podmiotu prowadzącego działalność konkurencyjną. Taka sytuacja tym bardziej zachodzi, gdy członek zarządu zawiera z takim podmiotem umowę o świadczenie usług, które są już częściowo wykonane, a częściowo wykonywane przez reprezentowaną spółkę, niosąc dla niej niekorzystne finansowe.

W ocenie Sądu zgodzić należy się z szerokim rozumieniem pojęcia „interesu konkurencyjnego”.

Pozwana nie przedstawiła jednak w sprawie niniejszej żadnych dowodów wskazujących na to, że takim podmiotem jest desygnowany przez powoda do Rady Nadzorczej D. N.. W szczególności stan faktyczny sprawy niniejszej jest całkowicie odmienny od stanu faktycznego będącego podstawą rozstrzygnięcia w sprawie II CSK 627/13. D. N. nie świadczy bowiem ani nie świadczył dla powoda czy też dla spółki (...) sp. z o.o. w S. takich usług, które miałyby polegać na przekazywaniu informacji dotyczących działalności pozwanej, istotnych z punktu widzenia biznesowego dla jej konkurentów na rynku usług handlu drewnem.

Niesporny jest fakt, że w spornym okresie, którego dotyczy rozpoznawana sprawa (tj. 4 marca 2022 r. – 11 kwietnia 2022 r.) D. N. był adwokatem czynnie wykonującym swój zawód, tj. pozostawał wpisany na listę adwokatów.

Pozwana nie twierdzi w niniejszym procesie, że D. N. prowadzi działalność konkurencyjną w stosunku do pozwanej jako podmiot prowadzący działalność w branży zajmującej się handlem drewnem, wywodzi natomiast, że jest on osobą świadczącą na rzecz powoda usługi prawne, tym samym jest on podmiotem, który miałby ułatwiać podmiotowi konkurencyjnemu (powodowi) prowadzenie działalności konkurencyjnej poprzez przekazywanie „danych handlowych spółki pod egidą konieczności weryfikacji postępowań zarządu pozwanej” [por. odpowiedź na pozew karta 178].

Pozwana nie przedstawiła jednakże żadnych dowodów, które miałyby wskazywać na fakt, że D. N. będzie przekazywał powodowi jakiegokolwiek dane handlowe (tajemnice przedsiębiorstwa) pozwanej spółki. Pozwana nie udowodniła nawet faktów, z których można byłoby wyprowadzić domniemanie, że desygnowany przez powoda członek Rady Nadzorczej będzie zachowywał się w taki sposób.

D. N. jako adwokat istotnie reprezentuje powoda w niniejszej sprawie, jak również – co wyjaśnił na rozprawie 13 października 2022 r. i czemu pozwana nie zaprzeczyła – reprezentuje powoda w innych sporach i w innych sprawach sądowych, ale tylko tych, które dotyczą sporów na tle powołania przez powoda członka rady nadzorczej w trybie głosowania oddzielnymi grupami. Z tej racji D. N. uczestniczy jako pełnomocnik powoda w walnych zgromadzeniach pozwanej, na których powód bezskutecznie próbuje realizować swoje uprawnienie akcjonariusza do dokonania wyboru członka rady nadzorczej w trybie głosowania oddzielnymi grupami, jak również reprezentuje go w procesach sądowych dotyczących tej materii.

D. N. jako pełnomocnik powoda oświadczył zarazem na rozprawie w niniejszej sprawie, że nie świadczy żadnych usług prawnych dla (...) sp. z o.o. w S., nie wystawił na rzecz tej spółki żadnej faktury, nie ma z tą spółką żadnej umowy, nigdy nie był w siedzibie tej spółki. Oświadczył również, że nie świadczy dla C. S. jako przedsiębiorcy wpisanego do (...) żadnych usług prawnych, a nawet nie wiedział, że C. S. w ogóle jest do (...) wpisany. Następnie oświadczył, że nie reprezentuje powoda żadnej innej sprawie sądowej - poza sprawami dotyczącymi realizacji powoda do dokonania wyboru członka Rady Nadzorczej w trybie głosowania oddzielnymi grupami - w szczególności w sprawach rodzinnych i wszelkich innych. Pozwana spółka faktom tym nie zaprzeczyła. D. N. pozostaje więc pełnomocnikiem powoda, ale nie jako przedsiębiorcy, tylko jako akcjonariusza pozwanej spółki.

Mając na uwadze taki stan rzeczy nie ma podstaw ażeby przyjąć, iż D. N. pozostaje z powodem związany stosunkiem prawnym, w ramach którego będzie doradzał powodowi w zakresie prowadzonej przez niego indywidualnie bądź w ramach (...) sp. z o.o. działalności gospodarczej. Sam fakt związania D. N. i powoda stosunkiem zlecenia, w ramach którego D. N. jako adwokat reprezentuje powoda w sprawach, w których powód usiłuje jako akcjonariusz pozwanej w trybie głosowania oddzielnymi grupami powołać wskazanego przez siebie członka Rady Nadzorczej (na co pozwana nie chce się zgodzić) nie oznacza, że D. N. poprzez doradztwo prawne świadczone na rzecz powoda prowadzi wobec pozwanej spółki działalność konkurencyjną.

D. N. jest adwokatem, a należy mieć na uwadze, że zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze zawód adwokata polega na świadczeniu pomocy prawnej, a w szczególności na udzielaniu porad prawnych, sporządzaniu opinii prawnych, opracowywaniu projektów aktów prawnych oraz występowaniu przed sądami i urzędami. Świadczenie pomocy prawnej powodowi w sporach prowadzonych między powodem a pozwaną

spółką na tle powołania członka Rady Nadzorczej pozwanej przez powoda w trybie głosowania oddzielnymi grupami, zarówno na etapie przedsądowym (np. przez udział w walnych zgromadzeniach, podczas których realizowany był porządek obrad obejmujący powołanie członka rady w tym trybie), jak i w postępowaniu sądowym (w niniejszym procesie oraz w innych procesach między stronami, w których spór dotyczy powołania członka rady w trybie głosowania oddzielnymi grupami) wpisuje się więc w prowadzoną przez D. N. działalność polegającą na świadczeniu pomocy prawnej, która nie jest działalnością konkurencyjną wobec działalności pozwanej spółki, zajmującej się handlem drewnem.

Niczym nieoparte jest również założenie (poczynione niejako „z góry”), że D. N. będzie ułatwiać powodowi prowadzenie działalności konkurencyjnej poprzez przekazywanie „danych handlowych spółki pod egidą konieczności weryfikacji postępowań zarządu pozwanej” [por. odpowiedź na pozew karta 178].

Dla rozpoznania niniejszej sprawy szczególnie istotne jest – czego pozwana spółka zdaje się nie dostrzegać – że poprzez powołanie określonej osoby fizycznej do pełnienia funkcji w radzie nadzorczej spółki akcyjnej (także w sytuacji, gdy powołanie następuje przez grupę akcjonariuszy w trybie głosowania oddzielnymi grupami) powstaje stosunek prawny między nowo powołanym członkiem rady nadzorczej i spółką. Członek rady nadzorczej świadczy na rzecz spółki określone usługi (w uproszczeniu są to usługi kontrolujące działalność spółki na wielu płaszczyznach), zaś spółka ma obowiązek - stosownie do art. 392 k.s.h. - płacić członkowi rady wynagrodzenie jak również kwoty stanowiące koszty członka związane z udziałem w pracach rady. Członek rady nadzorczej ma obowiązek należyście wykonywać swoje obowiązki, w przeciwnym wypadku ponosi wobec spółki odpowiedzialność odszkodowawczą (zgodnie z art. 483 § 1 k.s.h. członek rady nadzorczej odpowiada wobec spółki za szkodę wyrządzoną działaniem lub zaniechaniem sprzecznym z prawem lub postanowieniami statutu spółki, chyba że nie ponosi winy).

Z kolei między nowo powołanym członkiem rady nadzorczej a akcjonariuszem (bądź grupą akcjonariuszy), który powołał go w trybie głosowania oddzielnymi grupami nie powstaje żaden stosunek cywilnoprawny. Nowo powołany członek rady nadzorczej nie ma żadnych obowiązków wobec akcjonariusza, który go powołał, nie składa mu żadnych sprawozdań, nie informuje o żadnych działaniach, nie ponosi wobec niego żadnej odpowiedzialności. Akcjonariusz (bądź grupa akcjonariuszy) desygnuje członka rady nadzorczej, ale poprzez ten akt nie powstaje między nimi żadna więź prawna, stosunek prawny powstaje natomiast – co wyjaśniono wyżej – między członkiem rady nadzorczej i spółką.

W tym stanie rzeczy D. N. – jako członek Rady Nadzorczej pozwanej – jest związany stosunkiem prawnym z pozwaną spółką, ponosi wobec niej odpowiedzialność za należyte wykonywanie swoich obowiązków, nie ma natomiast żadnych obowiązków wobec powoda.

Prawdą jest, że D. N. jako adwokat świadczy na rzecz powoda usługi prawne w sporach prowadzonych między pozwaną spółką i powodem na tle realizacji przez powoda prawa do powołania członka rady nadzorczej w trybie głosowania oddzielnymi grupami, jednak to zlecenie prawne nie obejmuje – jak to sugeruje pozwana spółka – przekazywania powodowi danych handlowych pozwanej spółki, o których D. N. dowie się wykonując obowiązki kontrolne wobec pozwanej spółki jako członek jej Rady Nadzorczej. Jak już bowiem wyjaśniono między D. N. (jako nowo powołanym członkiem Rady Nadzorczej pozwanej) i powodem (jako akcjonariuszem, który powołał go w trybie głosowania grupami) nie powstanie żaden stosunek prawny, w ramach którego D. N. miałby powodowi przekazywać jakiegokolwiek informacje.

Co więcej gdyby D. N. dopuścił się takich działań, mogłoby to rodzić jego odpowiedzialność cywilną odszkodowawczą wobec pozwanej spółki, a nawet odpowiedzialność karną (czego jest on świadomy, zwrócił bowiem uwagę na powyższe na rozprawie). Oprócz tego – o czym nie należy zapominać – jako adwokat ponosiłaby odpowiedzialność dyscyplinarną, zgodnie bowiem z art. 80 ustawy Prawo o adwokaturze adwokaci podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie sprzeczne z prawem, zasadami etyki lub godności zawodu bądź za naruszenie swych obowiązków zawodowych, natomiast stosownie do art. 81 ustawy Prawo o adwokaturze kary dyscyplinarne to: upomnienie, nagana, kara pieniężna, zawieszenie w czynnościach zawodowych na czas od trzech miesięcy do pięciu

lat, wydalenie z adwokatury. Stanowisko pozwanej zmierzające do wykazania, że D. N. będzie udostępnił powodowi dostęp do „danych handlowych spółki pod egidą konieczności weryfikacji postępowań zarządu pozwanej” z góry zakłada więc, że popełni on czyn niedozwolony w rozumieniu prawa cywilnego, a nawet przestępstwo w rozumieniu prawa karnego. Takie założenie poczynione a priori nie znajduje żadnego uzasadnienia, a nawet godzi w zasadę niewinności wyrażoną w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w art. 42 ust. 3, który stwierdza wprost, że: każdego uważa się za niewinnego, dopóki jego wina nie zostanie stwierdzona prawomocnym wyrokiem sądu.

Mając na uwadze powyższe rozważania uznać trzeba za chybione twierdzenia pozwanej, iż desygnowany przez powoda członek Rady Nadzorczej pozwanej w osobie D. N. prowadzi działalność konkurencyjną wobec pozwanej spółki, nawet przy szerokim rozumieniu tego pojęcia.

W tej sytuacji zaskarżona uchwała odwołująca desygnowanego przez powoda członka Rady Nadzorczej pozwanej bez podania żadnej przyczyny i na tym samym zgromadzeniu, na którym został on powołany (dosłownie kilka chwil po jego powołaniu) powinna być w ocenie Sądu kwalifikowana jako mająca na celu pokrzywdzenie akcjonariusza (powoda), powód dysponuje bowiem określoną ustawowo ilością akcji pozwalającą dokonać wyboru członka Rady Nadzorczej w trybie głosowania oddzielnymi grupami, zaś pozwana spółka uniemożliwia mu realizację tego prawa, przez co krzywdzi powoda. Podkreślić trzeba, że to powód ma desygnować wybraną przez siebie osobę do Rady Nadzorczej pozwanej, kodeks spółek handlowych nie wymaga przy tym, ażeby osoba ta miała mieć jakąkolwiek aprobatę spółki. Wybór członka rady nadzorczej w trybie art. 385 § 3 k.s.h. należy bowiem do akcjonariusza, a nie do spółki.

Na koniec wskazać trzeba, że argumenty podnoszone przez pozwaną w niniejszym procesie zmierzają również do wykazania, iż zachowanie powoda nosi znamiona „szantażu korporacyjnego”, ponieważ powód kolejno na następujących po sobie walnych zgromadzeniach powołuje członków rady w trybie głosowania oddzielnymi grupami, co prowadzi do kolejnych spraw sądowych. Należy jednak zauważyć, że to pozwana nie pozwała powodowi na realizację jego uprawnienia, jakim jest delegowanie członka rady, kolejno uchylając uchwały podejmowane przez powoda z wykorzystaniem prawa głosowania oddzielnymi grupami. Opisujący przez pozwaną szerszy kontekst sytuacyjny w istocie wskazuje na to, że między akcjonariuszami pozwanej spółki (a ściślej między powodem i pozostałymi akcjonariuszami) istnieje konflikt, który z pewnością wpływa destrukcyjnie na działalność biznesową pozwanej spółki. Poza istotą rozstrzygnięcia sprawy niniejszej pozostaje jednak przesądzenie, czy odpowiedzialność za ten konflikt spoczywa na powodzie, czy na pozostałych akcjonariuszach. Dla sprawy niniejszej istotne jest bowiem to, czy zaskarżona uchwała godzi w dobre obyczaje oraz krzywdzi powoda jako akcjonariusza, a przesłanki te zostały przez powoda w toku procesu wykazane.

Na tej podstawie przyjąć należało, że powództwo o uchylenie uchwały nr 5 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia (...) S.A. podjętej 4 marca 2022 r. w przedmiocie odwołania członka Rady Nadzorczej D. N. (żądanie ewentualne na wypadek oddalenia roszczenia zgłoszonego na pierwszym miejscu) jest uzasadnione.

Powód jest stroną wygrywającą sprawę o uchylenie uchwały, ponadto powód jest w niniejszym procesie reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, pełnomocnik powoda nie zgłosił żądania o zasądzenie kosztów postępowania, tym samym wyrok nie zawiera rozstrzygnięcia w tym przedmiocie (art. 109 § 1 k.p.c.).

Jednocześnie w sprawie o uchylenie uchwały orzeczono o obowiązku poniesienia kosztów sądowych na rzecz Skarbu Państwa. Powód uiścił w niniejszej sprawie opłatę sądową od pozwu o stwierdzenie nieważności uchwały (a więc w sprawie obejmującej żądanie zgłoszone na pierwszym miejscu, którą powód przegrał), nie uiścił natomiast opłaty od pozwu o uchylenie uchwały (którą powód wygrał i która została rozpoznawana jako żądanie ewentualne). W orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, wyrażony m.in. przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z 2 sierpnia 2007 roku (V CZ 68/07), zgodnie z którym obowiązek uiszczenia opłaty od żądania ewentualnego powstaje w wypadku nieuwzględnienia żądania zgłoszonego w pozwie jako pierwsze, przy czym jeżeli o obu żądaniach (pierwszym i ewentualnym) Sąd rozstrzyga jednym wyrokiem, orzeka w nim jednocześnie o ściągnięciu opłaty należnej od żądania ewentualnego [por. także postanowienie S.N. z 20 maja 1987 r., I CZ 55/87]. Za takim rozwiązaniem przemawia unormowanie zawarte aktualnie w art. 130³ § 2 k.p.c., zgodnie z którym jeżeli obowiązek uiszczenia opłaty powstaje

po wysłaniu pozwu, to o ściągnięciu tej opłaty Sąd orzeka w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji, stosując odpowiednio zasady obowiązujące przy zwrocie kosztów procesu. Pozwana jest stroną przegrywającą sprawę o uchylenie uchwały, tym samym orzeczono o obowiązku uiszczenia przez nią kosztów sądowych w postaci opłaty od tego powództwa, wynoszącej 5000 zł.

Stan faktyczny Sąd ustalił w zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia sprawy, wyznaczonym przesłankami z art. 422 § 1 k.s.h. i art. 425 § 1 k.s.h. w oparciu o dowody z dokumentów powołane przez strony, których żadna ze stron nie kwestionowała pod kątem ich prawdziwości. Sąd również nie powziął wątpliwości co do ich formy i treści. Ponadto pominięte zostały na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. dowody z zeznań świadków oraz dowód z przesłuchania stron, powołany przez pozwaną w odpowiedzi na pozew oraz dowód z zeznań świadka powołany przez powoda w piśmie procesowym z 19 kwietnia 2022 r. Pozwana powołała dowód zeznań świadka J. J. w celu wykazania, że powód działał na szkodę pozwanej spółki, wprowadzał kontrahentów w błąd co do tego, jaką spółkę reprezentuje (pozwana spółkę czy też (...) sp. z o.o.). Jak już jednak wyżej wyjaśniono fakty te pozostają dla rozstrzygnięcia sprawy niniejszej irrelevantne, konflikt między akcjonariuszami oraz zachowania powoda, które zdaniem pozwanej legły u jego źródła, nie mają bowiem żadnego przełożenia na przesłanki stwierdzenia nieważności bądź uchylenia zaskarżonej uchwały. Powód powołał również dowód zeznań świadków H. S. oraz B. Ł. w celu wykazania, że powód prowadzi działalność konkurencyjną w stosunku do pozwanej spółki. Również ten fakt pozostaje bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, istotne jest bowiem czy desygnowany przez powoda członek Rady Nadzorczej (D. N.) prowadzi działalność konkurencyjną wobec pozwanej, a nie ewentualny fakt prowadzenia takiej działalności przez powoda. Z tych samych przyczyn oddaleniu podlegał dowód z przesłuchania stron powołany przez pozwaną. Z kolei dowód z zeznań świadka J. S. (3) powołany przez powoda zmierzał do wykazania, że powód nie prowadzi działalności konkurencyjnej w stosunku do pozwanej spółki oraz że takiego charakteru nie ma działalność (...) sp. z o.o. Z przyczyn opisanych powyżej również ten fakt pozostawał obojętny dla rozstrzygnięcia.